

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti a 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Severnemu delu države groze nove poplavne katastrofe

Dunav, Sava in Drava zopet grozeče naraščajo. — Drava pri Mariboru še ni bila nikdar tako visoka kakor včeraj. — Vse doline v mariborski oblasti poplavljenе. — Obup nesrečnega prebivalstva.

— Maribor, 10. avgusta. Poplava, ki jo je povzročilo nedeljsko deževje v mariborski oblasti, je zavzela naravnost katastrofalne dimenzije. Najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi bili kdaj nalihi povzročili toliko škode, kakor tokrat. Drava je dosegla 3.30 m nad normalo, največja višina, ki je bila sploh kdaj zabeležena. Ob priliki zadnjih poplav je znašala najvišje stanje Drave samo 2.75 m. Narasli so vsi potoki. Sleherni gorski potočki, ki ob najmanjši sili usalne, se je spremenil v hudournik, podirajoč vse, kar ga je oviralo. Vse brvi in mali leseni mostiči so podrti, ceste, ki so vsled poplav in nalihov v zadnjih letih že mnogo trpele in niso bile baš v najboljšem stanju, so povsem razjedene in razdrapane, tako da je na več krajih skoraj vsak promet z vozili nemogoč. Tokrat je bila poplavljen celotna državna cesta Maribor-Dravograd, ki je doslej še nikoli ni dosegla voda.

Vsi pritoki Drave so silno narasli ter prestopili bregove. Mislinja je poplavlila ob Dravogradu dalje vsa polja v širini 100 do 300 m na obeh straneh. Poljski pridečki so popolnoma uničeni. V okolici Slovenigrada, kjer se je letos žetev radi hladnega in deževnega vremena zakasnila, je voda odplavila mnogo požete pšenice. Ajda je popolnoma uničena in je ni ostalo nič, toliko, da bi se ovce napasle. Vse brvi med Dravogradom in Slovenjgradcem, kakor tudi manjše lesene mostiče je voda podrla in odnesla. Odplavljenega je mnogo lesa, ki je bil pripravljen za transport.

Prav tako žalosten je položaj v Pesniški dolini. Pesnica je le v svojem gornjem toku za silo regulirana, dočim se v spodnjem toku skoraj vsako leto ob najmanjših nalihih razlije čez bregove in poplavi obširna polja. Tokrat je bila poplava naravnost katastrofalna. Voda je z velikansko silo drvela čez polja, trgala zasilne nasipe in jezove, rušila bregove, podirala drevesa in uničila na polju vse pridele. Več mostov je popolnoma izginilo, tako, da se niti več ne pozna, kje so prej stali. Ljudstvo je z največjim naporom rešilo živino, ker je voda na več krajih udarila v hiše in kleti. Škoda je ogromna in še nepregledna, ker se voda le polagoma odteka.

V dolini, po kateri teče prekmurska železnica ob Ormožu proti Ljutomeru, so narasli potoki na več mestih podrli mostove, razjedli ceste in tudi železniški nasip močno poškodovali. Iz Prekmurja še ni točnih poročil, toda tudi tam je vodovje na več krajih prestopilo bregove in poplavlilo polja. Mura je odnesla več čolnov in drugih naprav.

Čolnarija se je v spodnjem toku razlila ter napravila ponovno obilo škode. Ponekod je krompir izpran in mnogo ga je voda odnesla. Fižolovi nasadi so uničeni, a setve so tako izprane, da so nekatere nje izpremenjene v gramozne jame. Človeških žrtev doslej ni bilo javljenih. Pač pa je nekemu železničarju pri Dravogradu voda odnesla ogrado za stredo ter poškodovala novo zgradbo, ki bi jo imeli baš te dni spraviti pod streho.

Mnogo škode so povzročili tudi plazovi, ki so se utrgali na hribovitih krajih ter drveli v dolino, podirajoč pred seboj vse, kar se jim je stavilo v bran. Mnogo gorskih cest je radi tega zasutih in popolnoma nerabnih. O kaki večji nesreči pa doslej ni bilo slišati.

V Savinjski dolini je voda napravila ogromno škodo zlasti v hmeljskih nasadih. Porušila je drogeve na celih njivah in jih deloma tudi odnesla. Hmelj sam je potrgala ali pa zasula z blatom, tako da bo neraben. Prizadeti posestniki so obupani, ker tvorijo hmelj njihov glavni, za nekatere celo edini pridelek.

Naraščanje vseh veletokov

— Osijek, 10. avgusta. Včeraj je krajem, ki so že 46 dni pod vodo, pretila nova poplava. Drava je v svojem gornjem toku silno narasla. Pri Varaždinu se je zvišal vodostaj Drave za 1.20 m. Dunav najbolj narašča pri Bogojevu in Bezdanu. Izgleda, da bo naraščanje Dunava in Drave povzročilo nove katastrofalne poplave. Pri Osijeku je Drava vsled naraščanja Dunava narasla za 5 cm, ker se voda z Dunava steka nazaj v Dravo. Včeraj popoldne je pri-

šlo skoro po vsej Slavoniji do ponovnega preloma oblakov. Vsi potoki so silno narasli ter poplavlili mnogo polja.

— Zagreb, 10. avgusta. Sava je začela včeraj popoldne naglo naraščati. Od 13. do 17. je narasla za 70 cm, pri Podsusedu pa za 1.20. Zvečer ob 19. uri je znašal vodostaj Save pri Zagrebu 360. Ob 21. uri je dosegla Sava 4.50 nad normalo. Obstaja velika opasnost, da ponovno poplavi nasip pri Trnju in

Krugu, ki je visok 4.50. Vojaštvo in civilno prebivalstvo je vsi noč utrjevalo nasipe in donosalo gradbeni material, da se prepreči nadaljna nevarnost. Zvečer si je naprave ob Savi ogledal veliki župan v spremstvu hidrotehničnih inženjerjev in mesnega župana. Po mnenju strokovnjakov se v Zagrebu samem ni bati nove poplave, pač na je v nezaščitenih krajih niže Zagreba velika nevarnost novih poplav.

Katastrofa v Ormožu

Silno narasla Drava je sinoči o dnesla tri mlne in močno poškodovala most. — En mlinar je utonil. — Milijonska škoda.

— Ormož, 10. avgusta. Radi nedeljskih nalihov je Drava tekom včerajšnjega dne tako narasla, da je dosegla višino, ki je niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Zvečer je bilo še vedno opaziti daljno naraščanje vode, ki je prišla seboj mnogo lesa in drugih predmetov, ki jih je odnesla iz gornje Dravske doline. Okrog polnoči pa je nastala katastrofa. Narasla voda je z vso silo pritiskala na obrežne naprave, trgala jezove in odnašala vse, kar se ji je stavilo v bran. Kmalu po polnoči so zaslišali obrežni prebivalci ob Dravi neko sumljivo ječanje, kmalu nato pa so se razlegali v temno noč obupni klici in povelja. Prestrašeni so ljudje hiteli k Dravi. Voda je kar zaporedoma odtrgala tri mlne, in sicer Jeremičevega, Sečovega in Zadravčevega ter pri nekem drugem mlinu pogonsko napravo. Jeremičev mlinar, ki je v mlinu prenočeval, se je radi močnega sunka zbudil in je šele tedaj opazil, da plava z mlinom vred že sredi Drave. Začel

je klicati na pomoč ter je skočil v vodo, da bi se s plavanjem rešil na obrežje. Toda droči valovi so ga potegnili proti sredini, kjer ga je zajel vrtnec. Parkrat se je še silil njegov klic na pomoč, potem pa je brez sieder izginil v mrzlih valovih.

Odtrgane mlne so valovi odnesli proti velikemu mostu. Radi silno narasle vode, ki je segala skoraj do vrha mostu, so plavajoči mlini zadeli ob mostišča, ter jih močno poškodovali. Bati se je, da se most ob nadaljnjem naraščanju Drave poruši. Radi sunka so se mlinska ograjda zdrobila, kar je bila sreča, ker bi se sicer lahko pripetilo, da bi se most zaježil, kar bi povzročilo še večjo katastrofo. Najhujše so prizadeti posestniki, ki jim je voda odnesla mlino. Uničene so seveda tudi vse zaloge moke in žita, ki so se nahajale v mlinih. Škodo cenijo na blizu en milijon dinarjev. Tudi raznim drugim posestnikom ob Dravi je voda napravila večjo škodo.

Nad Beogradom se je utrgal oblak

— Beograd, 10. julija. Včeraj popoldne se je nad Beogradom in okolico utrgal oblak. Naliv je bil tako strahovit, da kanali niso mogli požirati vodnih mas, ki so se radi tega razlile po ulicah in udarile v kleti in niže ležeče hiše. Tramvajski promet je bil ustavljen. Pred kolodvorom je nastalo celo jezero. Voda je stala ponekod 1 meter visoko. Med nalivom je divjal hud vihar. Od nove zgradbe ministrstva za šume je vihar lomil opeko in jo metal 200 do 300 m daleč naokrog. Več oseb se je ponesrečilo, ker so bile zadete od opeke in drugih predmetov, ki jih je vihar pometal s streh in oken. Barja je trajala nad eno uro.

Oviran železniški promet na Hrvatskem

Postaje pod vodo. — Razrušene proge. — Silne zamude vlakov.

Zagreb, 10. avgusta. Železniški promet je radi nedeljskih nalihov in poplav mnogo trpel. Železniške proge so deloma poplavljenе in pod vodo, deloma pa težje poškodovane, tako da je moral biti na nekaterih progah promet popolnoma ustavljen, ponekod pa se je vzdrževal samo s prestopanjem. Vlaki so morali voziti previdno in počasi, radi česar so imeli vsi brez izjeme velikanske zamude. Požrtvovalnosti osebja pa se je zahvaliti, da ni prišlo nikdar do kakšne nesreče in se je promet danim razmeram primerno hitro in brez večjih trzavic razvijal. Postaja Zagreb-Sava je bila deloma pod vodo, tako, da so morali od zunaj prihajajoči vlaki čakati na zunanji postaji, dokler proga ni bila očiščena in promet za silo zopet omogočen. Voda je v nedeljo zvečer stala 1 m visoko nad progo in je bil za potnike vsak promet izključen. Zagorska proga je bila na več mestih razjedana. Postaja Vinkovci je bila vsa pod vodo. Voda je izpodjedla tudi kretnico, tako, da je bil promet nemogoč. Potniki so morali pri prestopanju in izhodu iz vlakov gaziti do kolen po vodi. Proga Zagreb-Sesvete je popolnoma pod vodo, ki je nasip v dolžini 200 m odnesla. Proga Zagreb-Koprivnica je bila tekom včerajšnjega dne za silo poplavljen, ter je promet na tej progi danes že vzpostavljen.

Seja ministrskega sveta

— Beograd, 10. avgusta. Radi vznemirljivih poročil o velikih poplavalih v Sloveniji, na Hrvatskem in v Banatu je ministrski predsednik Uzunović sklical za danes dopolodne nujno sejo ministrskega sveta, ki so se je udeležili vsi v Beogradu bivaajoči ministri. Na seji so razpravljali o ukrepih in merah, ki se naj podvzamejo, da se prepreči nadaljne katastrofe in poplave v slučaju ponovnih prelomov oblakov. Minister za poljedelstvo in vode g. Pucelj je poročal o stanju poplav in o škodi, ki je zadela pojedine kraje, zlasti kraje v Sloveniji in na Hrvatskem.

Nato je poročal minister saobračaja Vasa Jovanović o železniškem prometu v zvezi s poplavalami in vremenskimi katastrofami. Voda je odplavila železniški most v Bogojevu tako, da so morali promet zopet instradirati preko Novega Sada za Subotico. Vsled prekinitve železniške proge na raznih mestih so se pojavili zastoji v železniškem prometu, ki so ga morali mestoma omejiti. Tudi je bila železniška uprava prisiljena, da instradirajo številne vlake po drugih progah.

Glasom izjave člana vlade ministrski svet ni razpravljal o drugih vprašanjih. Seja je trajala od 10. do 12.

Voda uničila rudnik

Zagreb, 10. avgusta. V Ivancu v Slavoniji je neurje povzročilo ogromno nesrečo. Voda je vdrla v tankajšnji rudnik in ga zalila. K sreči se je to zgodilo v nedeljo zvečer, ko v rudniku ni bilo rudarjev, sicer bi okrog 200 delavcev postalo žrtev nalihov. V rudniku so bili samo trije delavci, ki so vzdrževali naprave za sesanje zraka. Posrečilo se jim je, da so skozi zračne cevi ušli gotovi smrti. Voda je lila v rudnik s takim ropotom, da je bilo slišati padanje vode več kilometrov daleč. V rudniku je poginilo več konj, ki so prevažali hunte. Škoda je ogromna, ker bo po mnenju strokovnjakov treba 3 mesece napornega dela, da bo rudnik očiščen. Ogromne mase vode bodo morali z električnimi in s parnimi sesalkami izčrpati. Ni pa izključeno, da bo vsled te poplave tudi v notranjosti rudnika prišlo do večjih poškodb, ker se bodo podrli oboki in porušili celotni. Hudo je prizadeto delavstvo, ki bo ostalo deli časa brez zaslužka.

Grčija in Rumunija se pridružujeta demarš v Sofiji

Nota bi se morala izročiti Bolgarski danes popoldne. — Vse tri države zahtevajo razpust makedonskih organizacij in baje tudi izročitev komitejev. — Deprimiranost v Sofiji.

— Beograd, 10. avgusta. Včeraj popoldne se je vršil dolg sestanek med ministrskim predsednikom in ministrom dvora dr. Jankovićem. Sestanek je trajal poldrugo uro. Ministrski predsednik Uzunović je obvestil ministra dvora o najnovejšem stanju akcije napram Bolgarski. Sodi se, da bo nota naše vlade izročena bolgarski vladi danes popoldne.

Snoči je bila v vladnih krogih razširjena vest, da je bil med našo, rumunsko in grško vlado dosežen sporazum in da bosta obe sosedni državi izročili istočasno z našim poslanikom enaki note v Sofiji. V teh notah bodo zahtevale vse tri vlade: 1. razpust makedonskega komiteja, 2. izročitev komitskih voditeljev in komitskih tolp, ki so odgovorne za zločinstva na našem teritoriju in ki se nahajajo na listi vojnih krivcev.

Snoči je bil opažen dolg sestanek med zunanjim ministrom dr. Ninčevićem in francoskim poslanikom Grenardom. Francoski poslanik se je informiral o stališču naše vlade napram Bolgarski in o položaju na Balkanu.

Danes dopolodne je zunanje ministrstvo prelo določeno poročilo našega poslanika Rakića iz Sofije, v katerem poroča o vtisu, ki so ga v Sofiji napravili energični koraki naše vlade. V bolgarski vladi je prišlo do nekeke spremembe v ozirju na oceno zunanje političnega položaja. Bolgarska vlada je postala pomirljiva, javnosti se je polastila potrlost. Poslanik Rakić trdi, da bo demarš dosegel svoj uspeh. Malo verjetno pa je, da bi v Sofiji imeli pogum razpustiti makedonski komite, ker bi vsak tak poskus doživel usodo Stamboliškega. Zato se zdi, da bodo koraki, ki jih bo storila bolgarska vlada proti makedonskemu komiteju, samo navidezni in v dogovoru z makedonskim komitejem.

Predsednik vlade Uzunović je sinoči dolgo konferiral z ministrom zunanjih

zadev dr. Ninčevićem o besedilu note, ki bo izročena danes Bolgarski. Dosežen je sporazum z grško in rumunsko vlado. Doznava se dalje, da bodo storjeni to pot v slučaju, da bolgarska vlada odkloni zahtevane obveze radi miru na Balkanu, od strani Jugoslavije, Grčije in Rumunije zelo energični koraki za pobijanje komitske akcije. V tem slučaju te tri države ne bodo več imele obzira in bodo uporabile skrajne represalije.

Po razgovoru se je zunanji minister odpeljal z večernim brzavlakom na Bled, kjer bo poročal kralju.

Izročitev note odgojena?

— Beograd, 10. avgusta. Vsled odhoda zunanjega ministra dr. Ninčevića na Bled so se danes dopolodne v političnih krogih pojavile govorice, da nota, o kateri je bilo prvotno določeno, da bo danes dopolodne ob 11. izročena bolgarski vladi, ne bo še izročena in da jo je odnesel dr. Ninčević na Bled.

Vaš dopisnik se je danes popoldne trudil, da poizve v zunanjem ministrstvu, ali je bila nota sploh izročena poslaniku Rakiću, ker so se pojavili glasovi, ki so trdili, da je poslanik Rakić odpotoval v Sofijo brez note.

Gotovo je, da nota danes dopolodne še ni bila izročena. Popoldne se je oglašil v zunanjem ministrstvu tajnik bolgarskega poslanstva, ki je po kratki informaciji pri pristojnem načelniku zopet zapustil zgradbo zunanjega ministrstva.

Ko so člani vlade popoldne zapuščali sejo ministrskega sveta, so odklonili vsako izjavo o tem, ali je bila izročena nota. Vaš dopisnik se je približal ministrom Vasi Jovanoviću in Vujiću ter ju povprašal o usodi note. Oba ministra sta mu odgovorila, da ni nikogar v Beogradu, ki bi lahko o tem kaj povedal, ker je dr. Ninčević odpotoval na Bled.

Kongres jugoslovenskega učiteljstva

Včeraj se je v Beogradu nadaljevala glavna skupščina UJU. — Udruženje stoji na stališču narodnega edinstva, odklanja pa vsako strankarsko politiko.

— Beograd, 10. julija. Včeraj je bil zaključen letošnji kongres UJU, katerega se je udeležilo nad 2000 delegatov iz cele države. Kongres je bil ponovna manifestacija narodne in državne misli ter je pokazal, da stoji ogromna večina učiteljstva na stališču narodnega in državnega edinstva. Kongres se je vršil v veliki univerzitetni dvorani. Otvoril ga je v nedeljo dopolodne predsednik UJU Peter Vuksanović z lepim nagovorom, v katerem je naglasil razdrtost delo bivšega prosvetnega ministra Stepana Radića.

Popoldne je nastopilo še več govornikov, ki so ostro kritizirali postopanje Radića in njegovo preganjanje zaslužnih narodnih učiteljev. Končno je bila sprejeta ostra resolucija, ki obsoja preganjanje narodu in državi vdanega učiteljstva.

Včeraj se je nadaljevalo zborovanje. Kralj je poslal skupščini zahvalno brzojavko, v kateri srčno pozdravlja narodne pionirje prosvete. Po nagovoru najstarejšega učitelja Mihajla Jovića je poročal gosp.

Anton Skala iz Maribora o reorganizaciji Udruženja. Po njegovem predlogu naj se v statutih naglasi, da je Udruženje popolnoma stanovsko in nima z nobeno politično stranko nikakih vezí. Zato naj se imenuje stanovsko neodvisno udruženje. Predlog je bil sprejet. Nato je nadzornik Skavić (Zagreb) govoril o naši prosvetni politiki ter ponovno obsojal preganjanje narodnega učiteljstva.

Na popoldanskem zborovanju so bile sprejete resolucije v smislu razprav. Po predlogu g. Skale bo novi odbor izdelal nova pravila sporazumno z vsemi poverjenicstvi. Noto je bila izvoljena nova uprava in sicer: predsednik Vlado Petković, učitelj v Beogradu, podpredsednik Jelisava Vavrova, učiteljica v Zagrebu, podpredsednik Tihomir Kostić, učitelj v Beogradu. V odboru so razen tega zastopniki vseh poverjenicstev UJU. Resolucije zahtevajo depolitizacijo Udruženja in obsojajo politično preganjanje učiteljstva.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Investicijsko posojilo 73.50—75. Vojna škoda 292. Zastavni listi Kranjske dež. bke. 20—22. Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 22—22. Celjska posojilnica 193—195. Ljubljanska Kreditna banka 175—195. Merkantilna banka 90—96. Slovenska banka 49. Kreditni zavod 165—175. Stroine tovarne in livarne —110. Združene papirnice 102. Stavbna družba 55—65. Šešir 103.

Pšenica nova za avgust, ico. nakl. postaja, 2 vagona, 265—265.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.79—22.89. Wien 799.25—803.25. Berlin 13.4925—13.5325. Budimpešta 792—796. Italija 189.65—190.85. London 275.05—276.25. New York ček 56.467—56.767. Pariz 161—163. Praga 167.38—168.38. Curih 10.948—10.988.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1125. Pariz 14.80. London 25.1475. New York 517.125. Praga 15.325. Milan 17.35. Dunaj 73.15.

Trst: Beograd 52.30—52.70. Pariz 86.10—86.60. London 144.60—145. New York 29.70—29.85. Curih 574.25—577.25. Praga 88—88.50. Dunaj 420—475.

To in ono

Kralj Albert na motociklu

Vozni red in novi predpisi so vsakemu motociklistu ali avtomobilistu najvišji ukaz, in če sede na motocikl kromana oseba, se spremeni v navadnega vojaka motociklističnega oddelka. O tem priča zabavna zgodba, ki jo je doživel nedavno belgijski kralj Albert. Kralj Albert je v Belgiji izredno popularen in priljubljen, zlasti po svetovni vojni, ko je, kakor naš sedanji kralj, prenašal skupno z vojniki vse vojne grozote. Manj znano je, da se belgijski kralj zelo rad vozi z motociklom. Avtomobila skoro nikoli ne rabi.

Ko se je minuli teden vozil z motociklom proti svojemu gradu v Ciergnon, sta ga na cesti ustavila dva otročnika, ki sta zahtevala, naj pokaže potrdilo, da je plačal novo takso za motocikle. Kralj je takso plačal in k sreči je imel pri sebi tudi potrdilo. Ko sta otročnika prečitala kraljevo ime, bi bila od strahu kmalu omedlela. Udarila sta s petami in salutirala, kralj se je pa mirno odpravil dalje. Ako se je na koga jezil, se je pač samo na finančnega ministra...

Strahopetnost pred sovražnikom

Vojni oddelek angleškega parlamenta je imel nedavno sejo, na kateri je poslanec Thurtle zahteval odpravo smrtnih kazni za strahopetnost in pobege pred sovražnikom. Smrtna kazen naj bi ostala po njegovem mnenju samo za zločin veleizdaje ali prostovoljne predaje sovražniku. Govornik je opozarjal na to, da je v telesni konstrukciji in v živčnem sistemu vojakov velika razlika in zato je kruto kaznovati s smrtjo vojaka zato, ker ga priroda ni obdarovala s pogumom. Finančni referent vojnega ministrstva kapetan King je omenil, da je bilo med svetovno vojno ustreljenih samo 11 odstotkov vseh radi strahopetnosti na smrt obsojenih vojakov. Kapetan King je bil na bojišču tri leta in ves ta čas je spoznal komaj 10 vojakov, o katerih bi lahko rekli, da se niso bali. Od 1000 častnikov in vojakov je bilo gotov 999 takih, ki so do groba občutili, kaj je strah.

Poslanec Athlee je izjavil, da zapusti pogum vojaka čisto tako hitro, da se ni zaveda, da bo ustreljen, ako pobeže z bojišča. Smrtna kazen ne doseže zaželjenega uspeha. Ona je samo dokaz, da zakonodajalec ni poznal psihologije modernega vojaka. Že Moizes je razumel dobro duševno stanje svojih bojevnikov. On je namreč odredil, da naj se vsi strahopetni in bojazljivi vojščaki vrnejo z bojišča, da bi ne vplivali na svoje sobojevnike, ki ne poznajo strahu. Major Hille je opozarjal na to, da v prejšnjih vojnah polk, ki je izgu-

bil 10 odstotkov vojakov, ni bil več sposoben za boj. Med svetovno vojno so pa ostali polki na bojišču, tudi če so izgubili polovico mož. Sicer pa najde strahopetni vojak vedno načine in pota, da pobeže z bojišča, ne da bi mu mogli strahopetnost dokazati. Odiše kratkoročno k zdravniku in izjavi, n. pr. ima neznozne želodčne krče. Poslanec Niant je naglašal, da nekateri ljudje ne smejo plezati na stolp ali na visoko goro, ker jim živci tega ne dovolijo. Isto velja tudi za bojni metez na bojišču.

Ljubavni roman žene turškega diktatorja

Mustafa Kemal-paša, ustanovitelj nove Turčije in veliki turški reformist, je tudi v zakonsko življenje Turkov zanesel marsikako novotarijo, ki je popolnoma prelomila stare turške tradicije in mu nakopala sovraštvo pravovernih starih Turčinov. Med turškim ženskim svetom se je posebno proslavil z odpravo haremov in osvoboditvijo turške žene iz strogih haremskih spon in uvedbo v javno družbo po evropskem vzorcu.

Danes ni več dvoma, da je na ta razvoj v največji meri vplivala njegova lastna žena, lepa Latifa iz Smirne, ki je ob njegovi strani ob polni meri uživala svobodo evropskih žena, pa bila deležna tudi vseh posledic te svobode: danes živi kot ena prvih turških ločenih žena zapuščena in osamljena v Carigradu.

Ljubezenski roman lepe Latife ne pozna prave orientalne romantike. Latifa je hčerka bogatega turškega trgovca v Smirni. V svoji mladosti je bila vzgojena po starem turškem običaju, vendar pa je bogastvo njenega očeta dopuščalo, da si je pridobila izobrazbo, ki jo sicer bilo redko najti med turškimi ženami. Ta inteligenca je še bolj podkrepila njen prirojeni patrijo-tizem, ki je našel v polni meri duška ob prvem pokretu takratnega generala Mustafa Kemal-paše. Ko je »ghazi« (osvoboditelj) triumfalno vkorakal v Smirno, mu je med drugo maso pohitela nasproti tudi Latifa. V svojem mladostnem navdušenju se je prerinila skozi množico do mladega generala in pozabivši i svoje deviške rezerve i stroge, takrat še veljavne turške predpise, je snela pred njim kopreno in mu pred vso zbrano množico zaklicala: »Jaz grem s Teboj, junak! Tebi poklanjam svojo mladost, domovini pa ves moj nakit in moj denar!«

Mlademu generalu je lepa, mlada in bogata Turkinja v svojem mladostnem zanosu ugajala in kmalu potem sta bila mož in žena. Zakon med Latifo in Kemal-pašo je prišel z naravnost fanatično ljubeznijo. Latifa je bila spočetka najboljša in najzvestejša sotrudnica

svojega moža. Visoka inteligenca jo je usposabljala, da mu je sledila tudi na razburkanu politično polje, kjer se je zlasti pri raznih reformah kmalu spoznal njen vpliv. S tem pa si je tudi nakopala mnogo sovražnikov. Kemal-pašini politični svetovalci so kmalu spoznali, da jim Latifa lahko postane nevarna tekmovalka. Začeli so z vsemi sredstvi delati zoper njo, dokler končno niso dosegli svojega cilja. Sledijo svojim lastnim reformam, se je dal Kemal paša po štiriletnem srečnem zakoncu ločiti.

Pravega vzroka te ločitve še danes nikdo ne ve. Govori in razpravlja se o tem zelo veliko, toda danes se ne more še nikdo ponašati, da bi vedel za to tajnost. Latifa živi danes v razkošno opremljeni vili ob Bosporu sama, za puščena, pozabljena. Njena zvezda, ki je z neverjetno naglico vzrasla na turškem obzorju, je prav tako hitro zopet zatonila.

V zadnjem času svojega zakona je bila baže strašno ljubosumna na svojega moža. Nastavila je posebno službo, ki ji je moral s pošte prinesiti vso pošto za Kemal-pašo, ki jo je ona odpirala in tako zvedela za vse državne tajnosti prej kot sam predsednik republike. Vse njeno udejstvovanje je bilo osredotočeno na Kemal-pašo, pri čemer je zanemarjala svoje lastne družabne dolžnosti, ki jih ji je nalagala njena lastna reforma turškega zasebnega in družabnega življenja. Zato se v ožji okolici Kemal-paše domneva, da je ta njena brezmejna ljubosumnost glavni vzrok nenadnega konca prej srečnega zakona lepe Latife.

Novi poizkusi Voronova

V Lyonu se je vršil te dni kongres za pospeševanje znanosti. Na kongresu je bil prečitán med drugim tudi referat o poizkusih dr. Voronova, ki je začel pomlajevati ovce in ovne. Francoska vlada je dala Voronovu v Alžiru na razpolago veliko čredo ovac, tako da lahko nemoteno dela svoje pomlajevalne poizkuse. Voronov je prenesel spolne žleze mladih ovnov na stare in ko so se žleze prijele, je začela starim ovno bujno rasti dlaka. Se hitreje re rasla dlaka jaginetom, ki so jih zaplodili pomlajeni ovni. 5 mesecev staro jagnje je imelo 980 gramov volne, dočim ima tako mlado jagnje običajno samo 680 gramov volne.

Ti poizkusi utegnejo biti za francosko narodno gospodarstvo zelo velikega pomena. Francija je morala doslej uvažati volno iz inozemstva, in sicer za okroglo 2 milijardi frankov letno. Ako bi pomladili vse črede ovac v Franciji, Alžiru, Maroku in Sudanu, bi imela Francija vsako leto najmanj 30 milijonov kilogramov volne več kakor jo potrebuje. Seveda je tako obsežno pomlajevanje težko, vendar pa ni izključeno, da se Francija v svojem interesu loti tega dela.

Poizkusi Voronova na ovcah so pa

odkrili še drugo važno posledico pomlajevanja. Pomlajevanje namreč blagodejno vpliva na vso pasmo. Voronov je pomlajeval ovce in ovne in sicer na ta način, da jim je vstavljal tretjo spolno žlezo. Mladiči teh pomlajevalnih živali so tehtali v petem mesecu po 38 kilogramov, dočim tehtajo običajno največ 30. S tem je Voronov dokazal, da se s pomlajevanjem zboljša tudi pasma.

Tudi v Londonu kradejo otroke

Zadnje čase so vzbudila v mnogih odličnih angleških rodbinah veliko razburjenje grozilna pisma, v katerih neznani zločinci pišejo, da ukradejo in odnesejo njihovo dečo, ako jim ob določenem času starši ne pošljejo visoke odkupnine. Ker je bilo neki rodbini dete res ukraden, je prišla londonska policija do zaključka, da se je organizirala tudi v Londonu zločinska tolpa, slična onim, ki strahujejo večja ameriška mesta. Ti zločinci zahtevajo čisto po 2000 angleških funtov (nad pol milijona Din) za ukradeni dete in roditelji običajno raje plačajo to ogromno odkupnino, kakor da bi pustili svoje dete v roparskih rokah.

V Londonu se pa tudi dogaja, da izginje dete, ne da bi zločinci zahtevali odkupnino. V zapadnem delu Londona je sedela nedavno v nekem parku pestunja in se zabavala s pletenjem nogavic. Pred njo je stal voziček z dojenčkom. Mimo je prišla lepo oblečena dama, ki se je približala pestunji in sedla na isto klop. Igrala se je z detetom in spravevala pestunjo, kako ji je ime, odkod je in kako se počuti v službi. Končno jo je prosila, da bi smela peljati njenega varovanca po parku na sprehod. Pestunja je dovolila, a ko se je čez nekaj časa ozrla, ni bilo o dami in detetu ne sluha ne duha. Čez nekaj dni je policija prestrašenim roditeljem vrnila dete, toda brez vozička. Dete je prinesla na policijo neka kuharica, ki je povedala svoje ime in povedala, da je srečala med potjo v kino neznano damo z otročkom v naročju. Dama je stopila k nji in jo prosila, naj vzame malčka za hip v naročje, češ da mora stopiti v bližnjo mlekarico po steklenico mleka. Kuharica je vzela otroka in čakala pol ure, toda dame ni bilo od nikoder. Končno je odnesla otročička domov in čakala, da se roditelji oglasio. Ker se nihče ni oglašil, ga je prinesla sama na policijo, kateri pa se še ni posameila, da bi misteriozni slučaj razjasnila.

Nekoč je izginil v Londonu na zagonečen način deček, ki se je igral s svojimi tovariši na cesti. Deset let ni bilo o njem nobene vesti. Končno je prišla od angleške misijonarske družbe senzacionalna vest, da je neki indijski svečenik tik pred smrtjo priznal, da je odnesel dečka, ki se je igral v londonski ulici, ker mu je bil zelo všeč. Dečka so pozneje res našli. Izkazalo se je, da je živel s svečenikom več let v podzemnem skrišališču.

Sličan slučaj se je pripetil v Manchesteru, kjer je brez sledu izginil neki deček, z njim pa tudi mož, ki je stanoval v isti hiši. Seje čez 20 let so dečka našli, ko je bil že odrasel mladenič. Neki rimsko-katoliški duhovnik v angleški Kolumbiji ga je vrnil roditeljem in izjavil, da je dotični mož na smrtar postelji priznal svojo tatvino in izdal dečkovo skrišališče. Ko se je izgubljeni sin vrnil v Manchester, je pripovedoval roditeljem, da je ravnal krušni oče z njim zelo lepo.

Znanstven predavanje angleškega prestolonaslednika

Princ Galski je predaval pretekli teden na oksfordski univerzi o razmerju države do znanosti. Kakor znano, je angleški prestolonaslednik predsednik društva za pospeševanje znanosti. Njegov predavanje so poslušali mnogi odlični učenjaki in profesorji. Prestolonaslednikov govor so pošiljali po radiju na vse strani. Princ je govoril o domačih industrijskih in zdravstvenih problemih in opozarjal na razne štadije v razvoju razmerja države do znanosti. Anglija je stopila v novo ero v trenutku, ko je bil ustanovljen državni fizikalni laboratorij. Od takrat je bil neposredni vpliv znanosti na državno življenje vedno večji.

Govorec o zdravstvenih problemih, je princ naglašal, da stoji v ospredju vsega zdravstvenega delovanja problem raka. Vse kaže, da se bližajo velikim uspehom tudi na tem polju. Rak je zdaj še neozdravljiv, toda v najbližji bodočnosti bo tudi ta strašna bolezen premagana. H koncu svojega predavanja je prestolonaslednik omenil zanimivo dejstvo, da so baš na seli angleškega društva za pospeševanje znanosti l. 1894, prvič javno demonstrirali brezžično signalizacijo s pomočjo elektromagnetnih valov. Te poizkuse je delal sir Oliver Lodge.

× **Antikrist.** V neki rusko-poljski vasi se je rodil kmetski družini izredno močan deček, ki je tehtal 7 kg in bil tako razvit, da ga je mogla dojilja komaj obdržati. Kmetje so ga hodili trumoma ogledavat in so kimali pomenljivo z glavo. Vsi so bili edini v tem, da nenavado dete ne more biti nihče drugi kakor sam — antikrist. Obupani oče je vzel sekirno in ž njó razsekal otroka.

× **Pozna jih!** V nekem malem mestu je prisostvovala občinski seji odlična oseba. Visoki gost je odložil površnik, palico in kloboč v predstobi in šel nato v posvetovalnico. Mestni župan naroči nočnemu čuvaju, naj gre v predstobo in naj tam pazi na obdobje odlične osebnosti. Nočni čuvaj pa odgovori županu: »Nič se ne bojte, gospod župan, ne bo nihče nič ukradel, saj smo vsi v posvetovalnici.«

Inserirajte v „Slov. Narod“!

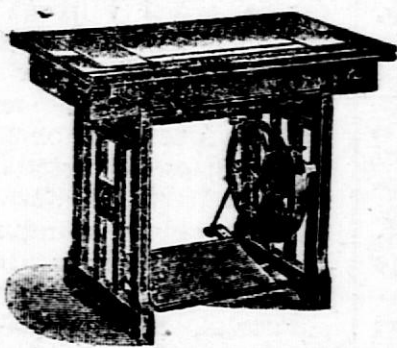
Naiboliša kolesa
GRITZNER

in
šivalni stroji

za obrt, dom in industrijo. **JOSIP PETELINC, Ljubljana.** Pouk šivanja in urejanja nega vezanja brezplačen.

Najnižje cene!

Tudi na obroke!

300—500 Din
nagrade onemu, ki pre-skrbi stanovanje 1—2 sob s kuhinjo. — Ponudbe pod »Nagrada 2295« na upravo »Slov. Naroda«.

Čevljarske obrti
se želi izučiti deček poštenih staršev. — Ponudbe pod Čevljarstvo/2292 na upravo »Slov. Naroda«.

Dijak
se sprejme na stanovanje in hrano. — Dopisi pod »September/2293« na upravo »Slov. Naroda«.

Ljubeljska dirka 8. avgusta 1926

TATRA MALI AVTO 4/12 HP

najboljši čas svoje kategorije proti najhujši konkurenci;
najboljša ocenitev izmed vseh avtomobilov

Startali so štirje vozovi in vsi dospeli na cilj brez kazenskih točk

Zastopnik za Slovenijo: AVG. STOINSCHEGG, Rogaška Slatina

Gen. zastopnik: **CH. NUSSER, Beograd**

22-9

Tužnim srcem naznanjamo prežalostno vest, da nam je danes dne 9. avgusta ob pol 4. pop. naš iskreno ljubljeno oče, stari oče, brat, tast, svak in stric, gospod

VILJEM TREO

arhitekt in mestni stavbenik

81 let star, previden s tolažili sv. vere, po dolgi in mučni bolezni bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega, blagega pokojnika se vrši v sredo dne 11. avgusta ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Gosposvetska cesta 10, na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 9. avgusta 1926.

Viljem Treo, okrajni glavar v p., Ing. Alfons Treo, sinova;

Eugenio Mlotens, Milena baronica Zoja, Augusta Leskowitz, Alma Pakitsch, Wilma Svoboda, Ina Orosel, Erna Lininger, hčere;

Klementina pl. Fichtenau, sestra.

Vsi zeti, sinovi, svaki, svakinje in vnuki.

Darujte za „Sokolski Tabor“!

Najstarejša parketarska tvrdka

Ferdo Primožič

LJUBLJANA, Trnovski pristan 4

se priporoča za dobavo in polaganje vsakovrstnih parketov, hrastovih in bukovih desic. Popravlja in struženje starih podov. Cene zmerne.

Zahvala.

Za izraze sočutja ob tragični izgubi našega ljubega

MILKOTA

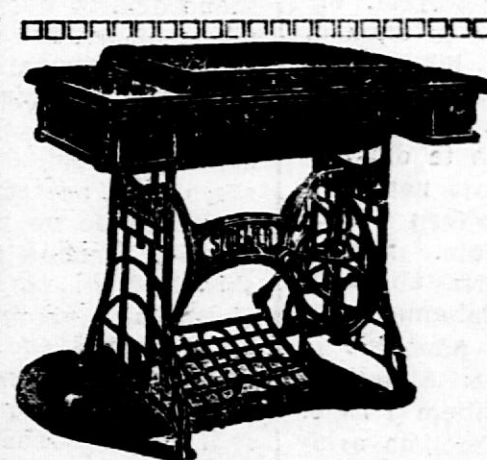
za častno spremstvo na njegovi zadnji poti in poklonitev ven-cem ter cvetja se vsem presrečno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo g. vel. županu ljublj. oblasti dr. Baltiču, odnosno njegovima zastopnikoma gg. svetniku dr. Marnu in vlad. svetniku dr. Senekoviču, prof. dr. Erženu kot zastopniku trg. akademije, sreskima poglavarjema v Radovljici dr. Vavpotiču in dr. Tekavčiču, sresk. poglavarju Mariču kot zastopniku »Društva konceptnih uradnikov«, predstojnikom obč. in županstva v Kranjski gori, osobito sod. predstojniku dr. Kotniku, ravnatelju Gogoli in Račiču, nadst. l. e. govornikom gg. dr. Marnu, dr. Cupriču, zastopniku HTK, »Sljeme«, dr. Tigarju, zastop. »Slov. planinarjev« in g. Ribarju, zastopniku kranjskogorskih letoviščarjev, končno »Skalašem« za njihovo požrtvovalnost in pevcem za genljivo žalostinke.

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1926.

Zalujoče rodbine:

Lubeo, dr. Senčar, Novak in Skalar.

15 letno Jamstvo

najpopolnejši **STOEWER** šivalni stroji s pogreznim transporterjem (grabelje); z enostavnim premikom je pripravljen za šivanje, vezanje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA

Selenburgova ul. 6, I. 219-L
Telefon št. 980.

Dvignite pisma

v upravi »Slov. Naroda«:
»Narava«;
»Sigurna eksistenca«;
»Stalna 2178«.

Špecerijsko

opravo

dobro ohranjeno — takoj prodam. — Ponudbe pod »Oprava/2294« na upravo »Slov. Naroda«.

Sobo

v sredini mesta s posebnim vzhodom išče gospod, ki je ves dan od-sotna. — Ponudbe pod »Snažno/2291« na upravo »Slov. Naroda«.

Služkinjo

za vse, ki bi hotela iti z menoj v Subotico, iščem. — Pismo na: Skaljer, gostilna Amerika, Kam-nik.

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvoršč, vrtov itd. »AIDA« je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica

— Ištemo zaupne zastopnike —

— Zahtevajte takoj prospekt! —